

Katsaus kiinteistöinvestointien rahoittamiseen

Yhtymähallitus 12.03.2024 § 52
98/02.02.00/2024

Valmistelija

Hallinto- ja talousjohtaja Paula Paananen

Kiinteistöinvestointien vaikuttavuudesta kuntayhtymän talouteen on käyty keskusteluja yhtymähallituksen kokouksissa ja pyydetty laatimaan selvitys, miten rakennusinvestoinnit vaikuttavat kuntayhtymän talouteen tulevaisuudessa.

Investointien taloudellista vaikuttavuutta on selvitetty. Siihen liittyy monia epävarmuustekijöitä. Koulutuskuntayhtymän jäsenkuntien oppivelvollisten määrä laskee ennusteiden mukaan tulevaisuudessa merkittävästi, kun aiempaa pienemmät ikäluokat tulevat toisen asteen koulutukseen.

Alueen väestökehitys on ollut vuosittain laskeva siten, että vuodesta 2010 vuoden 2023 loppuun mennessä alueen väestö on vähentynyt yli 6 600 hengellä. Vastaavana ajankohtana työikäisen väestön määrä on vähentynyt noin 8 500 henkilöllä. Samanaikaisesti yli 64-vuotiaan väestön osuus on lisääntynyt yli 5 500 henkilöllä. Edellä kuvatut muutokset alueen väestörakenteessa tulevat vaikuttamaan merkittävästi ammatillisen koulutuksen rahoitukseen tulevaisuudessa.

Vuoden 2026 alusta tuleva ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä muuttaa rahoituksen perusteita korostaen koulutuksen vaikuttavuutta. Toteutuneiden opiskelijavuosien osuus perusrahoituksesta olisi tulevaisuudessa nykyisen 70 %:n sijaan 50 %, suoritettujen tutkintojen ja tutkinnon osien osuus rahoituksesta nousisi nykyisen 20 %:n sijaan 30 %:iin ja työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen painoarvo muuttuisi 7 %:sta 18 %:iin. Opiskelija- ja työelämäpalautteen osuus pienenesi nykyisestä 3 %:sta 2 %:iin.

Suuri vaikutus tulee olemaan myös sillä, että rahoitusperusteet muuttuisivat niin, että perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneet suorittaisivat jatkossa vain tutkinnon osia. Koko tutkinnosta ei saisi enää erikseen rahoitusta perusasteen jälkeisen tutkinnon omaavista eikä ylioppilastutkinnon suorittaneista. Uusien rahoitusperusteiden mukainen ensimmäinen rahoituspäätös annetaan vuodelle 2026.

Koulutuskuntayhtymän taloussuunnitelmassa vuosien 2024–2026 talousarvio on vahvistettu kaikilta vuosilta alijäämäiseksi. Toiminta- ja taloussuunnitelmaan 2024–2026 ja talousarvioon vuodelle 2024 on kirjattu, että talousarviossa on huomioitu yhtymävaltuuston 19.10.2022 hyväksymän kiinteistöstrategian mukaiset toimenpiteet talousarvio- ja suunnitteluvuosille.

Ennen kiinteistöstrategian mukaisten investointien aloittamista, on välttämätöntä tehdä päätökset eri toimipisteissä toteutettavasta koulutustarjonnasta. Kiinteistöinvestointeja toteutettaessa on huomioitava alueen väestökehitys, oppivelvollisten määrän huomattava väheneminen muutaman vuoden kuluttua, nykyistä laajempi työpaikalla tapahtuvan oppimisen määrä sekä valtionosuusrahoituksen kehitys, jotta tarvittavat tilat vastaavat pitemmän aikavälin tarpeita ja rakentaminen ei vaaranna kuntayhtymän talouden tasapainoa.

Kiinteistöinvestointien toteuttaminen ja ammatillisen koulutuksen rahoituksen perusteiden muuttuminen kiristävät kuntayhtymän taloudellista pelivaraa pitkällä aikavälillä merkittävästi. Kuntayhtymällä ei ole tällä hetkellä pitkäaikaista velkaa, vaan aiemmat investoinnit on rahoitettu tilivaroilla. Ennen kiinteistöstrategian mukaisten kiinteistöinvestointien toteuttamista on tarpeen keskustella ja päättää periaatteet, miten tulevat kiinteistöinvestoinnit rahoitetaan, kun otetaan huomioon jo olemassa olevat säästöt ja tarvittava lainarahoitus.

Asiantuntijoina kuullaan hallinto- ja talousjohtajan lisäksi kiinteistöpäällikkö Mikko Heittokangasta.

Esittelijä

Kuntayhtymän johtaja Matti Väänänen

Päätösehdotus

Yhtymähallitus käy lähetekeskustelun sekä rakennusinvestointien taloudellisesta vaikuttavuudesta että ulkopuolisesta pääomasta.

Päätös

Yhtymähallitus merkitsi tiedoksi katsauksen kiinteistöinvestointien rahoittamiseen.

Asiantuntijoina kuultiin hallinto- ja talousjohtajan lisäksi kiinteistöpäällikköä.

Yhtymähallituksen I varapuheenjohtaja Riikka Moilanen saapui tämän asian käsittelyn aikana klo 15.22.